

Disseminationes hoc volumine contentae.

1. Centuria quaestio in iustitiam et in re libet in
quas p[ro]fuit Petro Leopoldo. J. V. D. examinandae proposuit
Andr. Petrus Wolffrum. Regiomont. Franc. Jenae.
2. Juris aliquot emendata / quas p[ro]fuit Heinnco Bocero Jr.
pro Doctoratib[us] in utroq[ue] Juris in i[ur]ib[us] p[ro]sequendis publicis dis
positioni subiecit Georgij Wolffgangg Wilbornmannus, Neui
Cunro-Palatin[us] Tubingae.
3. Dispositiones Juris p[ro]fuit quas publicè discutiendas proposuit,
Christophory Preibitzij J. V. D. Resp. Conrado Casp[er]o Torrio.
Witteberg. Lipsiae.
4. Dissertatio ad tit. 5. et 6. libri 2. ff. quam p[ro]fuit Christophoro
Besoldo Jr. discutiendam proposuit Burkhardus Ehinger.
Tubingae.
5. Diss. et Juris Nat[ur]alis p[ro]fuit Johanne Gyphandro J. V. D.
et fersa à Georgio non Broy, Astenburg. Tuberau. Fr. Jenae.
6. Diss. et necessaria et fensione p[ro]fuit Heinnco Bocero Jr. pro
posita à Daniele Ranton. Tubingae.
7. Conclusiones et Jurisdictione / quas eodem p[ro]fuit Antonolin
utroq[ue] iure insignium p[ro]sequendum cad[em] publicis censuras
subiecit Johannes Georgij Halbitter. ibid.
8. Assertiones legales et transactione quas p[ro]fuit Petro Theo
domio. J. V. D. pro grad[us] Doctorat[us] in utroq[ue] iure p[ro]sequendo
discutiendas proposuit M. Georgij dist. Lipsiae. Jenae.
9. Diss. et transactionib[us] p[ro]fuit Johanne Hurrechto. Jr.
proh[ib]itio in utroq[ue] iure grad[us] p[ro]sequendo publico examini
submissa à Georgio Cayros. Honib. Tubingae.

79
THESES
DE

29
DONATIONIBUS
TAM IN GE-
NERE QUAM IN SPECIE.

quas

om̄iō

*Benignā amplissima Facultatis Juridicæ
Lipsiensis concessione*

Sub Præsidio

Viri Clariss. Excell. & Doctiss.

WILHELMI SCHMUCCII

Philosophiæ & J. U. D. publicè
ventilandas proponit

ANDREAS LINDTHOLTZ

Berol. March.

Ad diem 6. Mart. horis consuetis.

In auditorio Juridicis exer-
citiis destinato.

LIPSIÆ, Typis GROSIIANIS.

Excudebat GEORGIUS LIGER Lign. Sil.

ANNO Christi M. DC. XVIII.

Provis. der Univ. Leipzig

THESES
DE

DONATION
BUS TAM IN GE
MERE QAM IN SPECIE

Imprimé en l'Université de Halle
chez le Citoyen Fuchs, à la
Maison de la Justice
le 15 Mars 1771

WILHELM SCHMIDT
Philosophie & J. N. D. publicé

ANDREAS LINDTNER
Halle, le 15 Mars 1771

Al dem d'Inus hors contesté
In archidiano juridicis exer-

ciis definitio
LXVII. Typ. GOSLARIS

Exemplum gratis liberum
anno christi 1771. cc. XLVII

T. I.

Donatio dicta est à dono, quasi dono datum (a) est actus (b) quo res (c) ex liberalitate donantis (d) transfertur (e) in accipientem. (f.)

(a) *l. Senatus 35. §. 1. D. de Donat. mor. ca.* Dissentiunt Grammatici à quibus in reddendis erymis plerumq; Juris autores faciunt discessum, utpote magis res ipsas & verborum conceptus incuentes, quam literas aut syllabas Grammaticorum more numerantes.

(b) Ad miraculum hic D d. variant in ponendo Genere : quibusdam enim est Collatio *Sebast. Medic. part. 2. de Desi. cap. 54.* alijs Contractus *Motz. in prin. de donat. num. 8. Galiaul. in rub. D. de V. O. mihi fol. 3. col. 4. Treut. vol. 2. Diss. 19. th. 1. lit. a. ubi plures.* Sunt quibus est Actio, *Giph. in rub. D. h. t. num. 35.* Nonnullis tandem est Pactum Legitimum, *Schneid. in §. alie Inst. h. t. Cusac. lib. 10. Obs. cap. 28. in fin. Donell. ad d. l. 11. C. de Pact. in qua varietate cui retuto credas difficultate non caret.* Est si rem alius repetas facti, vel factum in se continet, & quidem licitum ergo referendum vel ad Actum, vel Contractum, vel Gestum. *l. Labeo 19. D. de V. S. ubi Gædde. nec datur opinor quartum.*

Gestum non est, quia aperto Marte expeditur, inter Donantem & Donatarium vel Traditione vel Verbis, *Sichard. in rub. C. de Pact. Gomez. 2. lib. variar. resol. cap. 9. num. 2. non tacite, argu. l. 19. in fin.* An igitur contractus? Est si communem opinionem seceris, *Treut. d. loc. quod si Leges & Imperatores consulas, minime gentium.*

1. Quia non competit Definitio Contractus, cum nullum Intercedat inter Donantem & Donatarium negotium obligato-

rium. text. in l. 53. in pr. D. de Donat. int. vir. & uxor. l. 43. §. 1. D. adm. tut.

2. Quia deficit in utroque animus obligandi, l. 3. §. 1. D. de Obl. & Act. recte igitur exterminatur Donatio ex Contractuum consortio in l. 14. D. de precar. Nec obstat pro com. opin. §. 2. Inst. h. t. §. per traditionem 40. Inst. de Rer. Divis. l. 35. §. 2. C. h. t. l. ult. in fin. C. de Pact. l. 17. C. de fid. instru. l. 8. in pr. C. de pres. trig. vel quad. anno. l. ult. in prin. C. de bon. que lib. Nov. 119. cap. 1. nec tandem etiam obstat Nov. 162. Ita ut hoc genere remoto jam frustra ad lētos in Digest. provocet. Dissent. per textum in l. 22. D. h. t. l. 2. §. 2. l. 6. l. 12. l. 35. §. 1. eod. Frustra item quaras, an Contractus sit Nominatus, an Innominatus, cum Rimin. ad d. l. 22. num. 43. cum seq. VVeseb. in par. D. h. t. num. 2. Frustra an sit Pactum Legitimum ex d. l. 35. §. 5. C. h. t. junctal. 6. D. de Pact. Est igitur Actus, arg. d. l. 19. D. de V. S. Obr. diff. X. de Donat. ibi. 19. Genus apprimè conveniens & adæquatum Dominij alienandi modis, argumento sunt, Mancipatio, Emancipatio, Manumissio, Adoptio, Arrogatio, in jure Cessio, Renunciatio, & id genus modi transferendi plures. Quibus ut donationem in genere consideraram jure & merito accenseas, facit materia & ordo titulorum in Instir quibus noster interiacet, juncti d. l. 35. §. 5. verb. nec confirmetur ex traditione Donatio. Item l. 58. D. de Ob. & Act. l. 14. D. de precar. l. 58. in pr. D. de Donat. int. vir. & uxor. l. 18. in v. in. De Donat. l. 3. §. 1. D. de Ob. & Actionib.

(c) De rebus ad Donandum aptis videatur infra thes. quart. & quinta.

(d.) Donator enim propter nullam aliam causam facit, quam ut Liberalitatem & magnificentiam exerceat, l. 1. in prin. D. h. t. quò in vehementer differt a Feudi constitutione, ut quod regulariter ob causam conceditur. 2. Feud. 23. vers. final. Rosenthal. c. 1. que est. 6. Fichard. cons. 9. num. 20. fol. 2. Dissent. ex parte Coler. Decis. 14. n. 11. part. 1. Non est igitur Donatio causa alienationis, sed certus alienandi actus, per ea quæ modo sunt allata lit. b. Dissent. Cujac. lib. 12. Obs. c. 28. per l. 4. C. de cont. empr. ubi tamen dictiones ex donatione & traditione unum eundemque actum denotant, ad excludendam donationem, quæ fit per stipulationem. Quadrat etiam hæc Resp. ad §. 40. Inst. de R. Div.

(e) Dict.

(e.) *Dict. l. 3. §. 1. & d. l. 55. D. de Ob. & Act.*

(f.) *Rectissime l. 8. §. 3. D. de bon. libert. l. 10. D. h. t. juncta l. ipvito 69. D. de R. I. non est enim Actus *μνομαχίας* Donatio, Cujac ad l. 27. D. h. t. in *Com. post ad Pap. Rationem reddit Giph. ad l. hoc jure decimam nonam §. 2. n. 8. D. h. t.**

I I.

Donatio perficitur aut traditione (a) aut stipulatione (b) aut consensu eoque, aut solo, aut reciproco. (c)

(a.) *Jure Gentium, quod Jus Civile approbavit l. 3. §. sciendum l. Papinianus 23. D. de Don. int. vir. & uxor. ita quidem ut nulla olim esset Donatio quæ non haberet adjunctam traditionem sive mancipationem Giph. in rub. D. h. t. n. 30. per l. 4. Cod. Theod. ead. Traditio illa vel Vera sit vel Imaginaria, perinde est, in effectu enim conveniunt. Vera, ut si de Manu in manum & ut Theoph. ait *ἔνδο κειρός εἰς κείνῃ* dono detur. Imaginaria seu quasi traditio, si per Symbolum fiat ut est in l. 1. C. h. t. l. 44. §. 5. de Legat. 1. l. quædam mulier 77. D. de Rei. vind. Videatur Cujac. ad l. 27. h. t. in *Comm. post. ad Pap. Anton. Faber decad. 75. err 10. Diff. Bart. qui d. l. 77. de venditione accipit. sed perperam. Fab. d. loco.**

(b.) *d. l. 3. §. sciendum d. l. Papinianus D. de Don. int. vir. & uxo. & l. 12. D. h. t. nec hac ratione in Contractum degenerat Donatio, l. d. subsistit quamvis robur suum recipiat à stipulatione interposita, d. d. II. Sicut Fidejussio non est stipulatio, ut maxime de Jure Civili stipulatione perficiatur, l. 8. D. de fidejuss. l. 12. C. eod. l. 5. §. 2. D. de V. O. Et Renunciatio quamvis Pacto vel quovis alio Contractu vestiatur, tamen naturam suam nequaquam deponit, l. pen. C. de Pact. & t. t. C. & D. de Transact. nec novum est ut quandoque per Pacta Contractibus adjecta notissimos eorum terminos egrediamur l. Encius 24. D. de pos. l. 26. §. 1. in fin. D. eod. l. 5. §. sed si facio 4. D. de pres. verb. l. 10. D. de reb. cred. qui textus quomodo concilientur cum l. 4. in fine & l. seq. D. de Pig. act. videbimus Deo dante in ipso disputationis conflictu.*

A 3

(c.) Faci-

(c.) *Faciunt egregie textus in d. l. si quis argentum 35. §. sed siquidem 5. verb. sin vero C. h. t. & §. alia 2. Inst. eod. Glos. ad art. 9. Landrecht lib. 1. Anto. Cont. lib. 1. Diss. c. 12. Obr. disp. 3. De donat. th. 54. cum seq. Dissentit Cujac. in Com. post. ad Cod. h. t. Ant. Fab. Dec. 45. er. 3. Gip. in Lect. D. h. t. in rub. n. 25. Vult in Juriss. Rom. lib. 1. r. 29. Ægid. Hort. ad d. §. alie Inst. h. t. Consensum mutuum, vel Pactum vel Promissionem acceptam vocites, non magnopere disputo, hoc enim loco promiscue usurpata reperiuntur, tam in ipsis Juris textibus quam apud probatissimos Juris quoq; interpretes: nec distinguimus inter Consensum sive Pactum expressum ac tacitum præsertim quod ad donatarium spectat l. 2. in pr. & §. 1. D. de Pact. & ibi Duar. juncta l. 9. D. de serv. ne mutum quaque ratione accipere gestientem, donis privare velle videamur. Dissent. Gomez. lib. 2. var. resol. c. 9. n. 2. Sichar. in rub. C. de Pact. & noviss. Trent. vol. 2. Diss. 29. the. 1. lit. f.*

III.

Dividitur Donatio (a) in Propriam (b) & Impropriam. (c)

(a.) Fundum suum hæc divisio habet in l. 1. D. h. t. verb. Proprie & non Proprie: estq; hic dividendi modus quamplurimis negotiis in jure nostro communis. Contractibus §. 2. Inst. de Ob. Delictis l. §. 2. Peculio l. 1. §. nec castrense 15. D. de Collat. l. 7. §. final. D. h. t. l. ult. C. de inoff. test. Possessione l. 3. §. 17. D. de Vi. & Vi. art. Dominio t. t. de Publ. in rem act. Usufructui t. t. D. de Usuf. ear. rest. nec non Feudo 1. Feud. 1. §. si vero. 2. Feud. 48. & 81. & ibi D. d. communiter Diss. Vult. 1. Feud. c. 8. n. 1. Giph. in tract. de feud. c. 4. n. 15. & 30. & noviss. Rittershus. 1. feud. 4. Quest. 1. qui omnes hanc distributionem in materia Feudorum pro genuina non agnoscunt. Est enim vox Quasi plerumq; Improprietas nota, sicut & dictio Veluti l. precibus §. in fin. D. de Impub. & alii substit. quamvis non desint qui in d. l. 8. verbum Veluti malint esse notam verificationis Cujac. ad l. Centurio in Com. postu. ad Pap. D. de Lib. & postu. Jacobus Labit. in Ind. sui usu 2. n. 32. & ibi note. Marcus Lyc. lib. 1. memb. Ec. l. 2. sub fin. Vincent. Cabot. lib. 2. Diss. cap. 20. Forcat. in Negyom. Dial. 25. num. 3. & 7.

(b) l. 1.

(b.) l. 1. in prin. D. de Donat. l. 29. D. h. t. l. 35. §. 2. D. de mort. causa Donat. l. 25. in pr. C. de Donat. l. 28. D. de R. l. Motz. in tract. de Donat. n. 3. 4. 5. Treut. in Disp. de Donat. th. 2. lit. a. VVesemb. in parat. Schneid. Hor. Mynf. Boc. h. t. Diff. Geil. Clarus quæst. 3. n. 2. §. Donatio. Eamq. definit Giph. in l. 1. n. 2. D. h. t. quod ab eo proficiscatur qui liberalitatis gratia aliquid dar ut statim fiat accipientis nec ullo casu ad se reverti velit per d. l. 1. §. 1. D. D. t. Differentias inter utramque vide apud Giph. d. loco in rub. D. h. t. n. 38. cum seq. Quæ runt hoc loco interpretes an solutio in debiti à sciente facta sit vera ac propria Donatio? & recte affir. ex l. 53. D. de R. l. juncta l. 9. C. de Cond. indeb. Bart. d. l. 1. §. 1. hic & Regulista certatim ad d. l. 53. Porro hæc species in dubio semper præsumitur. Schn. de mort. caus. Donat. n. 3. in pr. Nec obst. præsumptio in Contrarium, quia nemo suum jactare dicitur, hæc enim præsumptio separat factum quodcunq. ab omni Donatione: Illa verò Propriam & Simplicem ab Impropria & causam habente, cui merito annumeramus & Remuneratoriam de qua inf. th. 15. lit. c.

(c.) l. 4. l. 29. h. t. l. 35. §. 2. D. de mort. caus. Don. Boc. c. 2. de Donat. Cujat. in parat. D. & C. hic, de Donat.

III.

Materiam Donatio communem habet cum omnibus negotijs privatorum civilibus, (a) Corporales (b) illæ sint, an Incorporales, (c) Futuræ (d) an Præsentes, non distinguo, modò sint donantis propriæ. (e)

(a.) Hoc nomine excludimus res omnes extra patrimonium & commercium nostrum existentes, Publicas, Sacras, Sanctas, Religiosas, Liberum hominem, &c. in pr. & §. 4. 5. 6. 7. 9. & 10. Inst. de R. D. §. 2. Inst. de inut. stipul. l. 1. in pr. l. 6. 7. 8. 9. D. de R. Div. quibus in Effectu conveniunt Chimera, Pegasus, Hippocentaurus, §. 1. Inst. d. t. de inut. stip. & res Donatarij arg. l. 6. §. fin. in fin. D. de her. Inst. juncta l. neq. pignus 45. in pr. D. de R. l. non enim ex pluribus causis idem potest nostrum esse. l. non ut 159. D. eod. l.

14. §. 2. D. de Exc. rei jud. sed idem ex pluribus nobis obligari id. II. rationem in diversitatis offendit Giph. lib. 2. De. R. I. c. 5. ut & ex pluribus una eademque res possideri l. 3. §. ex plur. caus. 4. Di. de acq. poss. ibi a que rationem discrepantie indagat Giph. ad d. §. 4. in lect. Aitorh. addens obiter, similem de possessione textum non facile reperiri, cum tamen idem velle videatur *l. 1. in pr. D. pro suo.*

(b) Est hæc rerum Divisio omnium absolutissima, quia constat ex membris sibi invicem contradicentibus, qualis est hominis in Liberum & non Liberum id est servum in *pr. Inst. de Jur. person.* In testatum & Intestatum *l. jus ac nostrum 7. de R. l.* eorum enim naturaliter inter se pugna est, & nemo pro parte Liber, pro parte Servus esse potest, *l. 30. D. de libe. crussa* nec quidem Servus communis, alteratro dominorum eum ut maxime liberum cupiente, *S. ult. Inst. hoc tit.* ubi elegans exstat exemplum medietatis inter litigantes observandæ ad evitandas sententias pro amico, sive ut *Ulpianus loquitur gratiosas in l. 5. in pr. D. de Calun. l. 50. §. 1. in fin. D. de Leg. 1.* Corporalium rerum classe continentur Mobilia & Immobilia *t. t. inst. de reb. corp. & incorp.* Mobilibus autem annumeramus & se moventia, imò horum vocabulorum promissus in jure usus est, *l. moventium 391 D. de V. S. l. a Divo Pio 15. §. in venditione 2. D. de re judic.* non etiam Jura & Actiones ut rectè hoc negat *Ant. Thes. lib. sing. quest. forens. 2. per tot.* ut pote pertinentia ad alterum propositæ divisionis membra. Quid de GERADA sentiendum an forte jus sit universale & propterea ab hac rerum classe removenda, an potius universitas rerum mobilium ad Fœmininum duntaxat sexum de Jure Saxonico pertinentium? Posterius amplectimur imitatione suppellectilis, mundi Muliebris, Peculii, & id genus universitatum plurium. Eodem jure censemus & expeditorias.

(c) Cujusmodi sunt Jura & Actiones *tot. t. Inst. de reb. corp. & Incorp.* non admittentes eorum opinionem, qui Jura & Actiones modò ad mobiles modò ad Immobiles pro ut de rebus competunt Mobilibus vel Immobilebus, earumq; naturam sequuntur, referte malunt, *Conn. in con. Jur. Civ. lib. 3. c. 2. in fin. Tirag. de retract. Lign. §. 1. à n. 1. usq; ad 30. Papiens. in form libell. act. Real. in verb.*

verb. Veris, sub. num. 57. Geil. lib. 2. Obs. 11. n. 10. ubi Camera Imperialis observantiam pro hac opinione citat.

(d) Ut fructus nondum nati, §. ea quoque 7. Inst. de Legat. An & Hereditas, Legata, & Fidei commissa futura, id est, nondum delata sed ob superfluum ad huc testatorem in spe atque suspensio existentia? non opinor, hæc enim non proprie donari dicuntur. l. 29. in f. cum l. seq. D. h. t. Sed illis proprie renunciamus, quæ & similia alia D. d. vocare solent futura ex causa præsentis. Daln. in tract. de Renu. t. 14. n. 6. cum seqq.

(e) l. 9. in fin. D. h. t. qui enim possim alienare, cujus non habeo alienandi potestatem? l. 14. C. h. t. ut maxime rem traderim: traditio quippe nihil amplius transferre debet vel potest, ad eum qui accepit, quam est apud eum, qui tradidit l. traditio 20. in pr. D. de acq. rer. Dom. juncta l. nemo plus juris D. de R. I. Nec Obsat. l. 25. D. de Donat. int. vir. & uxor. l. 3. D. pro donat. Solvit Ant. Fab. lib. 7. cons. c. 13. nec Obsat. l. nunquam nuda 31. D. d. t. de acqu. rer. Dom. loquitur enim de causa traditionis. Ut enim transferas rei dominium in alium, non sufficit titulus, sive causa, sed oportet te ipsum rei dominum esse, d. l. 20. in fine prin. Interim tamen non hæc est causa immediata, ob quam Donator ab Evictione liber sit & immunis, utpote parum recte quidam sentiunt, sed quia donatarius evictione rei donatæ infecuta, nullum damnum percipit, l. 62. D. de Edilit. edict. l. si demus §. final. D. de Legat. 1. Paul. lib. 5. sentent. recept. tit. 11.

V.

Donatio omnium bonorum an subsistat, (a) item Emphyteusin an Emphiteuta (b) Feudum an Vasallus (c) Usumfructum an Usufructuarius (d) non requisito prius Domini seu proprietarij consensu donare possint, hoc loco D. d. quaerunt, quid de uno quoq; tutò sentiendum, paucis perstringemus.

(a) Quid ni subsistat? cum de hac se texus efferant luce meridiana clariores in l. 35. §. sed & si quis. verb. vel etiam totius. & §. sed siquidem

siquidem. & ibi, totam substantiam tradere C. h. r. l. 3. C. de rev. donat. l. 17. §. 1. D. qua in fraud. credit. juncta l. 21. C. mand. l. 7. C. de juda. & S. per traditionem Inst. de R. Divis. Quid multa! si res singulas donare licet singulis, quid ni uni licebit omnes? adperseris modò hanc falis micam, ne reclamet inofficiosæ donationis ratio Coras. 6. lib. mis. c. 17. Vaud. lib. 1. quest. 31. & noviss. Ant. Faber. decad. erro. 48. err. 6. & 7. Diss. vulgo Dd. per l. stipulatio hoc modo 61. D. de V. O. ubi Gribaldus hujus questionis propriam sedem apud Reperentes figit in sua methodo c. 19. quibus lampada præfert. Zasius ibid. Sed num quid vocabulo bonorum hic jura quoq; & actiones veniunt? Realia veniunt, non quæ personis adhærent, ut pote ossibus & medulla donatoris affixa, Ant. Fab. d. err. 6. facit quæ in simili Colerus affert part. 2. prot. executi. c. 3. n. 28. in antiq. nisi malis distinguere inter actiones directas & utiles, quasi utiles hoc modò donatæ videntur, directè minus, ut maxime nulla dum cessio intervenerit. Hòc enim non pertinet ad Donationem perficiendam sed ad possessionem Jurium vel quasi, transferendam, cum quod traditio est in Corporalibus, hoc cessio præstat in Incorporalibus Giph. in l. 1. in Com. ad Cod. & ante eum Zasius in l. 1. §. si vir. num. 7. D. de acqui. poss. Menoch. in rem. 3. retin. poss. n. 260. post Baldum in l. ex legato n. 2. D. de Legat. 2. Diss. Hòr. 3. lib. Obs. 3. & Thessaur. decis. 201. quos pro se adducit Treut. hic th. 5. lit. c. Utrum autem Donatio omnium bonorum indefinitè facta comprehendat bona futura, negatur respectè, non quia donatorem destituit testandi facultate, ut veteres perperam sentiebant, cum testamenti factionem habeat activam, etiam cui prorsus nihil in bonis est argum. l. hereditas in pr. D. de her. petit. Ant. Fab. d. decad. 48. d. err. 6. sed quia in dubio favemus magis donatori arg. l. Divus 28. D. de R. I. l. 173. in pr. D. eod. l. 19. §. 1. D. de re judic. l. 50. D. eod. & quia inflexi juris negotiis, expressa nocent, non expressa non nocent, l. expressa D. de R. I. l. 77. D. eod. & l. 99. D. de Cond. & Demonstr. Diss. Vaud. d. loco Cujac. ad d. l. 35. C. h. r. per l. ult. C. quæ res pig. ddr. poss. Aliàs negari non potest, quin Donatio omnium bonorum etiam futurorum, si hoc mens Donantis sit, de Jure valeat; Cor. dict. lib. miscell. c. 17. Vaudux d. loc. & elegant. Ant. Fab. d. err. 6. Diss. Dd. ad d. l. 61. D. de V. O. moti argumento ejusdem textus & l. hereditas C. de Pact. l. ult. C. eod. post, Bald. in cap.

cap. in presentium. nam. 36. extra de probat. adeo ut ne Ecclesia facta
procedat juxt. Bart. in l. dict. 61. quibus ad stipulatur praxi teste Claro in
S. Donatio quest. 19. & quest. 21. Jure Saxonico donatio talis cuius-
cunque sit quantitate etiam infra 500. solidos non nisi actis infi-
nita valet, Const. 2. part. 3. & ibi Daniel. Moll. num. 7. & Const. 3.
d. part. 3. nam. 38.

(b) Negat hoc disertis verb. Inst. in l. 3. C. de iur. Emphy. verb.
vendere vel Jus Emphy. transferre & ibi Glossa Dox. lib. 9. com. 14.
vide & Fach. lib. 6. cent. c. 98. Diss. Cujac. ad d. l. 3. in Com. post. ad Cod.
Forn. lib. 2. select. c. ult. Bronch. cent. 1. af. 80. & noviss. Giph. in com-
ment. ad h. solennes Codic. de Jure Emphy. moventur tex. l. 1. C. de fund. patrim.
lib. 11. sed frustra, ecquid enim negotij Emphyteutico agro veteri
cum Zenoniana Emphyteusi? Aliter Donell. d. loco, Qui vetus (ut hoc
obiter aspergam) rursus habebatur vel Jure privato vel Emphy-
teutico, vel conductionis perpetuo t. t. C. de fund. patrim. lib. 11.
Cujac. in pr. C. d. t. Giph. in tract. de Feud. c. 3. Vult. in S. adeo Inst. de
Locat. cond. quibus belle respond. ex Jure Saxonico Zinsgüter / Erb-
zinsgüter / & Laßgüter / Zob. part. 2. diff. 45. Const. Elect. 39. part. 2.
Et hæc omnia ab allodis proprie sic dictis quam longissime ab-
sunt, voce derivata à vernacula nostra all öde / ut sit allodium ter-
ra à nemine dum occupata & culca: Eigen Gut das einer von wilder
oder raucher Burgel barwet / das juyor niemand anders gewest / sunt
verb. Gloss. Germ. Lehnechte / c. 5. Dissent. in ratione Etymii Petrus
Frid. Mind. de mand. judic. lib. 2. c. 42. n. 3.

(c) Citra dubitationis aleam hoc rectè negatur per c. 1. S.
Donare. Qualiter olim pot. feudum. 2. Feud. 9. c. 1. in pr. de prob.
feud. alien. lib. 2. Feud. 55. Sed quid de perceptione fructuum? ad-
mitto Donationem fructuum absq; Domini consensu arg. l. arbo-
res. 12. S. Usus fruct. l. 38. cum duab. seq. D. de usus. l. 8. S. fin. D. de peric-
& com. rei vend. l. 8. in pr. D. de reb. aut. jud. poss. junct. l. 66. in fin. D.
de jur. dot. Modo Vasallus non deficiat in servitiis domino ali-
unde si opus est, præstandis, facit c. 1. in pr. de. prohib. feud. alien. per
Loraz. & c. 1. in pr. de prohib. Feud. alien. per Frid. Diss. quorquor distin-
guunt inter fructus pendentes & perceptos. Aliter Diss. Vult. lib. 1. Feud.
c. 10. n. 56. cum seq.

(d) Distinguo inter Jus utendi fruendi & inter percep-
tionem fructuum d. l. 12. S. 2. D. de usus. d. l. 66. in fin. D. de jur.

usuf. d. d.
2. d. d.

Dot. hæc donatione transferri in alium potest, usque dum vivit usufructuarius *Id. l. illud nequaquam, invito vel non consentiente proprietario. d. l. 66. & §. fin. Inst. de usuf.* De GERADA non incommode dubites num ejus donatio proximæ Cognatæ consensum requirat? Ita omnino sentit Zobel, ne quarela in officiose donationis movendæ cognatæ præbeatur occasio *in add. ad art. 23. Landrecht/ lib. 1. Diss. Const. Elect. 14. part. 2.* & ibi Mollerus à qua & solennitatibus ejus ibi expressis in Electoratu citra nullitatem Donationis non desectimus. Res expeditorias non reperio eandem solennitatem, ut inter vivos rectè donentur, expetere: acquiescimus igitur opinione Vulgi & argumentum à GERADA ad Expeditorias quod alias magnopere urget Colerus. *proc. exec. part. 1. t. 3. n. 25. in f. in antiq. Moll. ad Const. 23. num. 15. part. 3.* parum hic stringere existimamus, in quemcunque inter vivos Donationis tit. transferantur, facit Colerus *part. 1. Decis. 23. n. 19.* secus est in Donatione mortis caus. vel ultimis voluntatibus argum. ducto *gerada. Const. Elect. 13. part. 2. à feudis cap. 1. de successione feud. 1. 8. & ære alieno ob res expeditorias contracto arg. lex. luculemi in l. si certarum. 17. §. Julianus 1. D. de test. Milit. Moll. ad d. const. 23. num. 12. cum seq.*

V I.

Donare omnes possunt (a) nisi qui prohibentur, (b) prohibentur autem quidam Natura, nonnulli casu, alii Lege. (c)

(a.) Donatio est de genere *ἡὼν ἀρετῶν* quia à virtute quæ est Liberalitas proficiscitur *l. 7. D. de Donat. & pertinet in jure nostro ad l. 10. D. de Inst. & Jur. & l. 2. D. de Legib. & sunt meræ voluntatis ut omnes alij Actus & Contractus arg. l. 5. C. de Ob. & Act. igitur omnibus in genere permilla, ita quidem ut nec veteretur nec jubeatur, *l. Legis virt. 7. D. de Legib.* nec tamen si naturam & finem donationis propriū spectes, quo differt à reliquis virtutibus moralibus, Jurisconsultis est, in consideratione, ut quibus solum Iustitia non universalis sed particularis illa quæ suam cuiq; tribuit, curæ cordiq; est. Quare ne facere dicantur *μὴ ἐπιφρονῆς ἰς ἀλλογέ.**

est Juris autoribus certum aliquod tempus infantia, sicut & pu-
bertatis praescribere, cavillationum vitandarum causa. *Duar. ad l.*
1. D. de V. O. adeo quidem ut ne possit infans stipulari *d. l. 1. in pr.*
quamvis ejus nullum sit periculum *in pr. Inst. de aut. tut. & ne qui-*
dem per servum *Don. ad l. 17. 12. Dissent. per d. l. 1. in pr. D. de V. O. l. 2.*
& l. 6. D. rem pupill. saly. vid. Cujas. in d. l. 1. in pr. multo igitur mi-
nus donare, *argum. l. non debet D. de R. I.* Obstat quod possit per
Procuratorem possessionem apprehendere, *l. 35. §. 1. D. de acq. poss.*
nec non res sibi donatas accipere, *l. 3. C. ibid. qua de re inf. 1b. 10.*
& tutorum infantis nomine iudici. suscipere *l. 1. §. 2. D. de aut.*
tut. Quid ni igitur Donare? Magna est ratio diversitatis & quidem
tanta, quanta est inter damnum & commodum infantis *d. l. 32. §. 1.*
juncto prim. Inst. de aut. tut. & l. ult. D. de Jur. & Fact. igno. l. 4. D. de
Divor. l. 1. C. de fals. mon. unde etiam infantes semper dicuntur in-
viti quoties de suo commodo periclitantur, *l. 5. D. de serv. urb. praed.*

(b) *d. §. Pupillus 9. Inst. de Inut. stipul.* qui licet in hoc supe-
rent infantem, quod sibi valeant alium obligare, citra tutoris af-
fensum, *d. prim. Inst. de aut. tut. l. 43. D. de Ob. & Act. l. 29. D. de Cond.*
ind. Secus tamen est si hoc vergat in detrimentum ipsius, cujusmodi
est Donatio, ne quidem tutore autore.

(c) Licet hac disputatione ob seniles mores non admo-
dum opus esse videatur, reperuntur tamen nonnulli Megadori ut
est apud Plaut. qui recte in ruborem dant Eucliones illos Cumini-
secas, & unguium praesegmina in usum nescio quem reservantes.
Intelligimus autem hoc loco illos, non quibus senectus est ho-
nori, quæque liberat à voluptatibus impudentissimis, & sapi-
entiam auget, maturaq; dat consilia. *Archid. in can. tanta.* De qui-
bus accipiendi sunt hi textus, *in l. & C. h. t. & l. 3. C. quites. fac. poss.*
Sed in quibus iudicium cum humido radicali pedetentim deficit,
& exarescit, ita ut rebus suis ob mentis infirmitatem superesse am-
plius non possint, *Pet. Greg. in Synt. lib. 15. c. 28. n. 26. per l. 122. D.*
de Leg. 1. & Can. desolatis Diss. 1. unde Archid. d. loco, Senes nuncu-
patos vult quasi se nescientes, sive à sensus diminutione, quibus
cum recte curatores dantur, *argum. l. 2. D. de Curat. furios. d. l. 122.*
Menoch. de arb. jud. lib. 2. cent. 1. caus. 60. sequitur eos alienare quic-
quam & Donare non posse: imò nec se firmiter Obligare impri-

mis

mis cumprehenduntur à callidis & vaftris hominibus circum-
scripti, per ea quæ Eman. Suar. verb. senex n. 26. post Vivium lib. 1.
opinio. 206. tradit. Mutos verò, surdos & Cæcos dummodo
animi sui. sensa cum iudicio edere valeant nequaquam his adjun-
gimus, l. 33. §. 2. D. h. t. Casu an natura tales sint perinde est.
Giph. in d. l. 33. §. 2.

VIII.

Casu ad Donandum inhabiles fiunt Furiosi

(a) *Mente capti* (b) *Ebrii*. (c)

(a) l. 22. §. 7. D. sol. mat. quoties scilicet in furore donant
non quoties in intervallo furoris. Illorum enim nulla voluntas
est, l. 40. D. de R. l. l. §. D. eod. nec sensum habent d. l. 22. §. 7. nec
sui sunt l. Fulcinius §. plane D. ex quibus caus. in poss. eatur. Non Ob-
stat l. 8. D. de his qui sui vel alien. & c. Furiosus enim licet habeat vo-
luntatem in habitu, non tamen habet in actu, Innoc. c. 1. extra de
Bapt. nec l. 46. D. de Obl. & Act. l. 29. D. Com. div. ibi. n. obligatur
furiosus ex re tanquam ex consensu. arg. §. 3. Inst. De Obl. que quasi
ex Cont. Nec Juramento obligatur Bart. in l. qui habet D. d. tur.
nec etiam Obstat quod ob atrocissimum delictum puniri possit
propter exemplum Geil. lib. 2. Observ. 110. n. 22. argumentum enim,
Geillij à bruto ad hominem tutum satis non est & parum stringit.
Quid de eo qui fingit furorem? idem quod de sano, at quemodo
sit investigandus furor fictus pulchre notat Johan. Ferrar. Mont. ad
d. l. quoties nihil 201. D. de R. l. Furioso an æquiparandus sit
amoris æstro percitus, est quo de dubites. Sane si brutorum impe-
rum cum in venerem rapiuntur consideres & Historias tam sacras
quam Prophanas evolvas, deprehendes oppidò, qui efflictim suas
deperiunt amafias, non sine mentis alienatione existisse unde
hanc animi perturbationem, Just. in Nov. 74. c. 4. in pr. his verbis
describit, nihil esse furore amoris vehementius, ubi vide. Gotof.
& notum est illud Virg.

Ut vidi, ut peri, ut me malus abstulit error.

Et illud Plaut. in Trucul. act. 1. Scen. 1.

Bis perit amator ab re atq; animo simul.

Sir aras noctes ducit, ab animo perit.

Item.

Itera in Trinum act. 3. Scen. 2.

Insanum est ad hospitium diderit ad Cupidinem.

Sicut igitur quod calore iracundia fit vel dicitur non prius ratum est quam si perseverantia apparuerit iudicium animi fuisse, l. quicquid 48. D. de R. I. l. 9. D. de Divort. juncta lege 29. §. 1. D. de probat. l. 7. §. 5. D. ad SC. Turp. Ita multò magis irrita erit Donatio ejus qui ex amoris æstu magis quam firmo animi iudicio (qui prorsus in amantibus exulat & juxta Plaur.

ubi est ibi non est, & ubi non est ibi est.)

ad largiendum incenditur. Firmant dicta & textus in l. perspicendum 11. §. 2. D. de pen. verb. impetu l. 14. §. 3. D. quod metus caus. verb. per ignorantiam: paria insuper sunt non donare posse & non dispositum esse ad donandum, arg. l. 6. D. qui sat. cog. l. 1. §. 2. vers. & quidem D. quod cujus. uni vers. l. 1. §. final. D. de magist. Conven. l. 11. D. de injust. ruptio, &c. Non obstat textus in l. affectionis 5. & l. 31. in pr. D. de Don. nec quicquam in contrarium efficit l. 2. C. eod. loquuntur enim de sedata mentis donatoribus. Quid de IRATIS? res plana est, ex jam citatis juribus, quibus omninò addatur Philipp. Melancht. in lib. de anima rub. de potent. appet. huc etiam elegans est textus in l. quod si non D. de R. D. & l. si filiam 19. D. de in off. test. Distinguas nrodò inter iratum cujus cor. nimio motu in valetur, quod inflamat Spiritus, & Sanguinem, ex quo turbantur actiones omnium membrorù, & præcipue Cerebri: & inter eum qui leviter duntaxat est commotus Phil. d. l. huc pertin. & illud Poetæ:

Ira furor brevis est.

Et Catonis illud qui dicere solebat iratum à furioso tempore duntaxat differre. Quid si Donationi Irati Juramentum accesserit aut amantis? idem statuimus cap. sicut 13. ext. de Jure Jur. non obstat Cap. cum contingat ext. eod. non cap. qu. annis de Pact. in 6. nec Auth. Sacramenti C. si advers. venditionem.

(b) l. 23. §. 1. D. h. t. hùc refero omnes quicunq; non, ut furiosi quadam animi rabie, tumultu & clamoribus horridis, desipiunt, arg. l. 14. D. de off. praesid. l. 8. D. qui sui vel alien. &c. l. 23. §. si maribus 7. in fin. D. solut. Matrim. sed qui sunt quidem sedatiores & quietiores, veruntamen ob animi morbum & infirmitatem rebus suis æque ac rabiosi illi, superesse non possint, l. 25. C. de nupt. argum.

argum. §. 4. *Inst. de Curat. sive dicuntur Furui l. 2. D. de Postul. sive Melancholici, l. 2. D. de Edilit. Edict. sive Phanatici, l. 1. §. 9. D. d. 1. aut bachtentur d. l. 1. §. 7. vel aliena & ridenda loquantur, responsa reddant, rideant contriuo, somnient, caput jaccent, gesticulentur, aut alia signa stultitiæ edant d. l. 1. §. 9. 10. & l. 4. §. 1. D. de Edilit. Edict. Et vel Natura tales sint, vel ex accidente, ex d. l. 4. §. 1. intervalla, nec ne habeant, d. l. 14. d. l. 22. §. 7. non distinguo, dum ramen si tempore intermittentis suæ fatuitatis donent, non minus quam furiosorum, dum sapiunt, donationes ratæ sint, arg. l. Furiosorum 9. C. qui test. sac. post. l. cum alijs vers. nos itaq. C. de Curat. Furios. l. qui testamento 20. §. nefuriosus 4. D. qui testam. sac. post. Ceterum qui stultorum nomine alijs in jure nostro veniunt oppositi Prudentibus, errantibus, aut peritis, ad præsentem quæstionem non pertinent: his enim non animi morbus miserabilis, sed temeritas & imperitia culpabilis exprobratur, l. pen. §. fin. vers. quod si D. de Fur. & fact. igno. l. 4. D. quod vi aut clam.*

(c) Vocem ebrietas cum effectu accipimus, arg. l. 1. §. 1. vers. hac autem D. quod quisque jur. l. 1. §. 4. D. de incend. vii. & c. ut quæ temulentos afficit quorum nec pes nec manus suum faciunt officium, arg. h. unic. in verb. temulentia C. si quis Imper. maled. juncto l. 11. §. 2. D. de pæn. l. 12. in pr. D. de cura. furios. quique nesciunt quid loquantur, can. sanè 15. quest. 1. unde quod efficit sanguinis ebullitio citra cor in iratis, l. 48. D. de R. I. hoc operatur vinum in Ebriis, arg. l. 11. §. 2. verb. impetu D. de pæn. huc faciunt quæ paulo ante ad iratos & amantes dedimus. An autem & qualis Ebrietas delicta extenuet doctissime nuper enucleavit *Dn. Friede. Pruckman in consilior. vol. 2. conf. 15. num. 88. usq. ad n. 107.*

IX.

Lege donare vetantur imprimis prodigi,^(a)
 Servi,^(b) Minores,^(c) filius familias,^(d) Conju-
 ges,^(e) deportati. ^(f)

(a) l. 28. §. 2. D. de pact. l. 1. D. de Curat. fur. l. 6. D. de V. O. ibi verb. tradere, juncto §. furiosi 3. Inst. D. Curat. §. item Prodigijs Inst. quibus non est permis. sac. test. Quid si Jura mentum accedat? Affir-

C

manti-

mantibus ad stipulamur juxta, cap. cum contingat ex. de Jure Jur. c. quamvis de Pact. in. c. non enim homini duntaxat juramus sed DEO, quod diligenter inculcat Panorm. in prin. ad d. c. cum contingat n. 11. cum seq. Faciunt quæ accuratè in simili disputat. Emericus & Esbach in calce Suar. diff. Jur. Civ. & Cano. quest. Utrum Jamentum vi metuve, &c. vide Fech. lib. 2. cont. c. 64. ubi dissentientes. Intelligimus autem hoc locoeum quem describit Prætor in sua formula ex legibus 12. tab. à nequitia. Paulus lib. 3. sent. recept. tit. 4. qui Aristot. est ἀνδραδὲς & ἀνεπίηδ id est in continens prorsus, vaffer, & quasi ex dolis & nequitia confusus; non qui est ἡλιθίος dicitur ἡλιθίος & ex mera simplicitate & mentis imbecillitate donat; quod & Panorm. d. n. 11. non obscure innuit, quando ait, se intelligere Prodigium consensus, id est Judicij capacem.

(b) l. 28. §. 2. D. de Pact. l. 52. §. si servus D. de furt. & totum servi peculium Domini est, l. 4. in pr. D. de pecul. licet Servo liberam administrationem concesserit dd, ll. & l. 7. in pr. D. de Donat. nisi nominatim adjecerit se ei concedere ut donare quoque possit, d. l. 7. §. 2. De statu liberis idem Judicium r. t. D. de stat. lib. imprimis l. statu liberi 29. in pr. D. eod. prærogativam illis ex constit. Divi Pii relinquentes, solum insustinendis, pœnis l. 9. §. fin. D. de par. Duar. ad tit. si ex noxali causa D. Hotton. 2. Resp. amicabilium c. 37. Dissent. Cujac. lib. 2. Obs. 37. cap. manum admovens textui in d. l. 29. in pr. Robertus lib. 2. animadvers. c. 6. Sed nec Adscriptitiis tribuimus donandi facultatem, l. 18. l. 21. 22. l. fin. C. de agric. & cens. lib. 11. junctâ l. 24. C. d. Episc. audiend. l. 2. in quibus caus. Colo. & Cens. d. lib. 11.

(c) De Pupillis res plana est, nihil enim quiequam absque tutoris autoritate donare queunt l. 11. D. de acq. rer. dom. in prin. Inst. de aut. tut. §. final. Inst. quibus aliena licet vel. est. De Puberibus affero vulgarem Dd. distinctionem utrum Curatorem habeant nec ne, ut si nullus jius sit curator (quem inviti non recipiunt præterquam in litem §. item inviti 2. Inst. D. Curat.) Donatio ipsis permittatur, imprimis rerum mobilium. Si verò Curatori subsint ne quidem mobilium donatio subsistere potest, arg. l. 20. D. de rit. nupt. nec stipulatio quicquam efficit, arg. l. 3. §. 10. De de Donat. int. vir & uxo. Quod si sub Jamenti nexu donaverint utroque casu.

casu donatio convalescit per sapius citata cap. cum contin-
gat, &c. quamvis.

(d) Adhibendum est hic distinctionis temperamentum ex
peculi diversitate, nam in Castrensi & quasi Castrensi, moderator
est & arbiter pro suo lubitu, filius f. l. 7. fin. §. h. t. l. 3. C. de Castr. pecul.
Cujus juris sunt, & res à principe illi Donatae, l. 7. C. de bon. que lib.
nec non eæ, in quib9 Patri ademptus est ususfr. Nov. 117. c. 1. vid. Ant.
Fab. decad. 43. err. 6. cum seq. In Profectio v. & Adventitio reli-
quo9, quia salvum est jus patri, in præjudicium ej9 frustra donat,
ut ut ipsi liberam administrationem concesserit, l. 1. in pr. D. h. t. l.
28. §. 2. D. de Pact. l. 1. §. 1. quæ res pign. nisi fortè permisso patris, aut
iusta ratione morus donet, d. l. 7. §. 1. & 2. D. h. t.

(e) Quod est de Regula, l. 1. & t. 1. C. & D. de donat. int. vir. &
uxo. & nullius est momenti Donatio, l. 3. §. 10. D. h. t. per evidentem
rationes in d. l. 1. 2. 3. l. 31. §. 7. h. t. Perdit officium suum. 1. Si donans
non fiat pauperior nec accipiēs locupletior, l. 5. §. concessa. §. 9. 10. 15.
16. 18. D. d. t. l. 8. C. cod. l. 21. C. eod. 2. Si donetur viro dignitatis conse-
quendæ causa, l. 40. 41. 42. 3. Si ob necessitatem, l. 43. l. 21. D. eod. 4.
Si uxori ob ungenta, d. l. 7. §. 1. eod. 5. Si donandi causa Maritus ju-
ri suo renunciet in favorem uxoris, d. l. 5. §. 13. 16. D. h. t. 6. Si sit Re-
muneratoria non propter officium, aut aliam qualitatem puta,
Nobilitatis vel juventutis, Iulius Clarus §. Donatio quest. 9.
num. 5. sed propter donationem mutuam leg. septima §. si vir &
uxor D. d. t. Nec obstat l. 32. §. qui ait §. D. d. t. ita tamen ut donatio
fiat ad Sacoma & æquivalens, d. §. 2. Quod admittitur & in Gera-
da de Jur. Saxo. Nov. Const. Elect. 13. part. 2. & ibi Daniel Möll.
Sciendum tamen Donationes conjugum quantumvis prohibitas
confirmari vel juramento c. cum contingat extr. de jurejurando vel
Morte donantis, l. 24. in fin. l. 25. C. de donat. inter vir & uxor. cujus
& vestigia apparent in l. 2. per tot. & passim d. t. Hinc cum Anto-
nio Fabro firmiter concludimus dubium non esse, quo min9 dona-
tiones moris causa inter conjuges locum habeant, Dec. err. 46. err.
1. Didac. Covarr. per rationes à Fabro d. loco adductas & refutatas.

(f) Quandoocunque hoc fit in fraudem Fisci, l. deportatus
in pr. D. de interd. & relig. l. 6. & argum. l. 9. D. de bon. damnat. De
hæreticis quid tenendum? Si tali sint inquinati hæresi ob quam
bona illorum illis auferantur, idem statuimus, quod de depor-
tatis

tatis ceu sunt Manichæi & Donatistæ l. 2. §. 1. & l. ult. C. de Hæret. & Manich. quid si sint seditiosi & Blasphemi? pœna esto seditionis & Blasphemix.

X.

Donari potest omnibus, (a) Excepto Invito, (b) Infante, (c) Furioso, (d) Filio famâ Patre, (e) Hæretico, (f) In Metallum damnato, (g) Moderatore provincix, (h)

(a) Sicut enim nullum periculum est stipularier (ut illud Plauti huc accommodem) ita nemo non libenter à donante accipit arg. l. 1. §. proinde §. D. de extr. ord. cognit.

(b) l. 65. D. de R. I. 19. §. 2. D. h. t. cum natura enim beneficii pugnat, ut invito obrudatur Giph. ad d. l. 65. lib. 1. De R. c. §. nisi vergat in favorem tertii, in princ. Inst. quib. mod. toll. ob. nec Obstat l. 1. in pr. & §. 1. D. de liber. caus. l. 6. D. in fin. de appell. Reipublicæ enim inter est ne innocentes in servitutem aut supplicium rapiantur l. 19. D. de pœn. l. 5. ff. eod. fac. §. fin. Inst. de his qui cui vel alien.

(c) Recte, si definitionem supra traditam & rigorem juris spectes, cessat enim in infante voluntas accipiendi, per l. 1. §. 3. D. de acqui. poss. quæ quia nulla est l. 17. D. ad Leg. Corn. de Sicar. l. 209. D. de v. s. l. 5. D. de R. I. suppleri per alium nullatenus potest d. l. 5. iuncta l. 70. D. de v. o. idemq; est quod infanti dederis, ac si dormienti in manum aliquid ponas, d. l. 1. §. 3. D. de acquir. poss. Hunc rigorem primo mitigavit Iætorum interpretatio ut tutore autore Infans accipere possit, l. 32. §. 1. D. de acquir. poss. Deinde ut absq; interventu autoritatis solus infans possit rem donatam accipere, l. 3. C. de acqui. poss. D. Cujac. ad d. l. 3. C. in Com. post. & in d. l. 1. §. 3. in Com. post. ad D. Giph. ad d. l. 26. C. b. r. Donel. lib. 2. com. caus. 11. & recentiores quàm pluximi d. l. 3. & d. l. 32. §. 1. perperam interpretantes.

(d) Eadem ferè huc quadrant quæ de Infante sunt allata propter stricti juris rationem dd. ll. iuncta l. 40. D. de R. I. Gædd. de Cont. stipul. c. 7. n. 101, in antiq. quæ tamen eisdem in favorem miserandam

serandorum furiosorum sunt correcti, ita ut furiosus per solum Curatorem acquirere possit, in d. l. ult. §. tali C. de Curat. Furios. non etiam ipse furiosus Consensu Curatoris, eatenus enim differt ab infante per d. l. 32. §. 1. & d. l. 3. C. de acquir. pass. rationem differentie explicat Giph. d. l. idem teneto de reliquis mente captis. Gædd. d. l. 10.

(e) l. 11. l. 17. h. t. l. 25. in pr. C. de Donat. int. vir. & uxo. ratio existat in d. l. 17. in fin. Excipimus 1. Dotem quæ à patris bonis abscedere dicitur in l. ult. D. de dot. collat. inf. junct. l. 30. C. de jur. dot. 2. Data propter militiam l. 4. C. famil. hærcis. quò non ineptè referas Donationem studiorum causa factam per l. 3. §. sed si in Causa D. h. t. l. advocati C. de advocat. div. jud. Iason. ad l. 1. n. 23. D. solut. mat. Clarus in §. Donatio. quast. 8. ubi vide Diss. 3. Usum fructum in bonis adventitiis filii famil. donatum l. cum oportet §. §. sin autem res. verb. sed quasi diuturna C. de bon. quæ lib. quibus addunt 4. Donationem Remuneratoriam Glos. & Dd. in l. undecima C. h. t. Treut. de Donat. thes. 3. lit. e. ubi videantur plures textus & Dd. à quibus tamen cum Giph. ad d. l. 11. Obr. Diss. 5. de Donat. thes. 160. dissentimus. Et hæ donationes ipso jure sunt validæ. d. d. l. invalidæ reliquæ confirmantur ex post facto. 1. Emancipatione filii l. 37. §. 2. D. h. t. junct. l. ult. C. de Emancip. ubi pulchre Cujac. in Com. post. ad Cod. 2. Morte patris d. l. 25. C. de donat. int. vir. & uxor. Sed an sola morte & tacite, an expressa simul patris voluntate sufficit perseverasse patrem in voluntate, nec aperte eam mutasse d. l. 25. & l. 2. C. de inoff. donat. d. l. 18. C. famil. hærcis Nov. 126. c. 1. in fin. nec. distingvo inter jus vetus & Iustinianæum. Paul. lib. 5. sent. c. 17. §. pater. Ant. Fab. dec. 40. err. 1. Diss. Giph. in d. l. 11. n. 13. & Cujac. ad Paul. d. loc. 3. Iuramento adjecto confirmatur e. cum contingat. ext. de jure jurand. De Iure Saxonico Donatio patris in filio facta indistincte valet, licet sit in eius potestate, Ad dit. ad Glos. art. 10. Landrecht. lib. 1. quam recte Colerus de mobilib. accipit Decis. 13. n. 3. part. 1. (f) l. 12. C. de contr. (g) l. 3. D. de his quæ pro non script. habent (h) l. 1. §. 2. C. de cont. judi. ubi excipiuntur res, quæ ad alimoniam & vestes pertinent, An & ungenta sic statuendum videtur per d. l. 7. §. 1. D. de donat. int. vir. & uxor.

Donatio quatenus majoris vel minoris est
quantitatis, (a) eatenus insinuationem apud acta
(b) vel non requirit.

(a) Olim quæ trecentos solidos excurrerat non nisi actis
insinuata valebat Donatio l. *sacimus* 34. in pr. C. h. t. ad pias v.
causas non ultra quingentos solidos permittebatur d. h. 34. §. *alias*
vero 1. C. h. t. Hodie sine distinctione piæ vel prophanæ causæ,
Donationes majoris summæ, necessario desiderant acta publica
l. *penull.* §. 3. C. h. t. Nov. Leon. 50. Sufficit ad ulteriorem summam
sola donatoris scriptura in fine *Diss. Goth. ad d. l. 36. §. ceteris. verb.*
quingentos sed sunt hæ Novellæ nullius autoritatis *Cujat. lib. 17.*
Obs. c. 13. Vigil. ad §. sed cum paulatim Inst. de Ord. test. Gotof. in
rub. Novell. Leon. Solidus quo valore hodie definiendus non
apud omnes constat. Certum est Iustiniani tempore eum cum
aureo unum & idem fuisse l. 12. & l. 24. D. de in jus voc. §.
final. Inst. de pen. tem. liti. Saxonibus est *Schilling* sive *Gülden*/
Pfennig art. 54. Landrecht lib. 3. & ibi Glos. Ger. n. 6. quorum
septuaginta duo constituunt libram auri Imperialem, *Em. Marck*
oder pfund l. quotiescunq; §. C. de suscept. præp. lib. 10. Gloss. art. 64.
Landrecht lib. 3. verb. die Fürsten. Gloss. art. 1. Landrecht lib. 2. verb.
Schweren/Reißabscheid de Anno 1559. §. Ferner die güldene Mün-
ge, &c. Guid. Pancr. lib. 1. var. lect. c. 7. in fin. Utrum autem hæc
septuages. secunda pars libræ de auro Rhenano an Ungarico acci-
pienda sit dubitari video. Nos nisi consuetudo loci, vel statutum
aliud svadeat valorem solidi vel aurei in dubio ad Ungaricum hîc
referimus idq; ex liberali Donatoris voluntate plenius interpreta-
tanda, arg. l. in testamentis 12. D. de R. I. l. 12. §. 2. D. de usu. & ha-
bit. facit *Amad. Inst. in tract. de syndicat. n. 172. Colerus dec. 161. n.*
55. part. 1. Dissentit Trent. cum ibi allegatis diss. de Donat. thes. 6. lit. b.
Quid autem intersit inter libram auri artificum & aurificum vi-
deatur *Molin. in fin. seu tract. de usur.* Quid item differat aurum
purum *Löttig Gold* ab ungarico, & cur *Löttig* dicatur aurum purissi-
mum, in mandatis pœnalibus & privilegiis Imperatorum, vide-
tur in-

cur intelligi posse ex Modest. Pisto. conf. r. n. 36. vol. 7. ubi addit non pertinere ad Ictos de Libris auri vel argenti disputare. Remittendi igitur qui plura volunt ad Monetarios & VVaradinos.

(b) l. 32. d. l. 35. §. 3. h. t. §. 2. Inst. h. t. licet ad Pias causas donatum fuerit l. 36. §. 3. & l. 19. C. de Sacro. Sanc. Eccl. Geil. lib. 2. Obs. c. 40. n. 8. Diff. AZO in summa C. h. t. Excipe 1. Donationem ab Imperatore factam d. l. 34. in fin. per C. b. t. Quæri hoc loco non in eodem modo potest, num Imperator etiam à solennibus testamenti sit solutus? Aff. arg. d. l. 34. in pr. junct. l. 31. D. de Leg. adde l. 3. 4. D. de adopt. junct. Nov. 52. c. 2. Faciunt hic quæ de Testamento Caroli Magni exstant apud Philipp. in Cron. in vita eius. Non obstat aurea bulla tit. 5. in fin. non lex imperfecto 3. C. de test. unà cum §. final. Inst. quib. mod. test. infir. nec moramur Andream Ifern. testificari Principi in propria causa non permittentem 1. feud. 25. c. 1. §. fin. 2. Donationem Imperatori à subdito d. Nov. 25. c. 2. 3. Pro redemptione captivorum. 4. Magistri militum fortissimis militibus præstitam. 5. ad refectionem ædium incendio consumptarum d. l. 36. in pr. §. & 2. C. h. t. 6. Iuramento confirmatam e. lum contingat ext. de Iure. Iur. Geil. lib. 2. Obs. 39. ubi videt dissent. idq; genus triginta donationes alias refert Antonius Gubert. lib. 3. Commentarior. de Donat. conclus. 1. numero 28. cum sequentibus Tandem hoc loco quæritur an Insinuatio fieri possit coram quocunque Judice etiam non competente. Affir. Geil. lib. 2. Obs. 23. Diff. Vaud. 1. quest. 11. Guid. Pap. Decis. 325. cum quibus & nos facimus. Jus Saxonicum distinguuit inter bona mobilia & Immobilia, nec aliter admittit donationem Immobiliū quam coram competente Judice factam. Glossa lat. Landrecht/ lib. 1. art. 25. lit b. per dict. art. & art. 30. lib. 2. & Weichbild/ art. 20. & 60. ad evitandam fraudem quæ aliàs facillime incidere potest Giph. ad l. 30. C. h. t.

XII.

Effectus Donationis sunt (a) Dominijs translatio, (b) rei donatæ sed nondum traditæ vindicatio, (c) & actio ex stipulatu, (d)

(a) Nam finem Ethici principaliter considerant ut dictum est sub th. 5. lit. a. cujus meminit Juris. consultus in l. 1. D. b. t. & c. grandi

da

de supp. neglig. prelat. in 6. ubi ad excellentiam pertinere dicitur; alijs in necessitatibus liberaliter providere, vid. Pet. Greg. lib. 28. Syn. cap. 15. num. 1. (b) Vid. textus supr. citatos 18. th. 1. lit. b. inf. fin. (c) Jure Justiniano l. 35. §. sed siquidem vers. fin. vero C. h. r. §. alia Inst. eod. ex quibus meridiana luce clarius patet Justinianum ex promissione rei donatæ & acceptæ nolle obligationem, sed dominium transferre. Calculum huic sententiæ adjiciunt Connal. lib. sing. Diss. c. 12. & Obr. diss. 3. de Donat. th. 54. cum seq. ut promissio eundem effectum habeat, quem olim mancipatio, omnis generis alienationibus adhiberi solita, arg. l. 29. §. 1. D. de stat. lib. §. Item per in frag. Caij tit. quibus modis sit. ex ver. Imprimis illi antiquissima familiae emptioni per æs & Libram §. mancipatio 2. Ulp. in frag. Inst. tit. de Domin. & acqui. cor. §. 2. ibid. tit. 20. de test. Item quam olim & etiam num. acquisitio ex lege ut legatorum, §. lege 35. Ulp. in frag. d. 1. & §. sed olim fin. Inst. de legat. ita ut regula in l. traditionibus 20. C. de pact. nullo unquam tempore fuerit omni exceptione major d. rex. facit & l. 37. in pr. D. ad s. C. vell. ubi solo verbo restituitur hereditas, Sic ipso quoq; jure excidimus dominio rerum nostrarum, per Gloss. in Nov. 12. cap. 1. verb. imminere, quam Petrus Rebus. in suo tract. de Feud. ob hoc ipsum mirabilem vocat. Sic Perduelles ipso jure bonis suis privantur, l. fin. C. ad l. Jul. Maj. l. 20. C. de accusat. in quem igitur translatum est Dominum rei donatæ ad. II. eidem non potest non competere rei vindicatio ad possessionem, adipiscendam adversus donatorem, l. 23. in pr. D. de R. V. Non condictio (ne quidem per Nov. 162. c. 1. ad quam facilis est Respons. ex ijs qui tradit eleganter Donellus ad §. appellamus Inst. de act. quia nulla obligatio l. 58. in pr. D. de Don. int. vir. & uxor. Nov. 38. in pr. vers. deinde post. nulla obligatio, quia nullum inter Donantem & donatarium negotium obligatorium, nullus ad obligandum animus, l. 3. §. 1. D. de Ob. & Act. juncta l. 7. §. 1. D. de Pact. & l. 45. D. de pres. verb. videt sup. th. 1. lit. a. nec datur tertium, §. omnium. Inst. de Act. l. 25. in pr. D. de Obl. & act. Mixtis enim ex Reali & Personali dudum ex numero actionum exterminavimus per l. actionis 37. §. mixta D. d. 1. nihil morantes tex. in §. quedam actiones 20. Inst. de Act. Elegant. Cujac. ad d. l. 1. D. fin. rég. in comm. post. Moribus Gallæ, quæ nuda promissione fit Donatio, non esse receptam statuit Egidius Hort. ad §. perficiantur Inst. h. t.

Hanc

Id) Hanc merito retinemus quoniam donatio Promissoria
stipulationis interventu est celebrata, quia sic fert mens utriusq;
& Donantis & Donatarij, quæ semper est intuentia, d. l. 7. §. 12. D.
de Pact. Miraberis forte simplicem promissionem hic plus habe-
re roboris quam quæ sit adjecta stipulatione? mirarer & ipse,
nisi hoc ipsi Imperatori placuisse animadverterem in d. Nov. 162.
c. 1. vers. & sanctè d. l. 35. d. §. sed siquidem. C. h. t. nec novum est in
Iure nostro plus operari quandoq; tacitum, quam expressum l. 77.
D. de R. I. & expressa nocere, non expressa non nocere, l. 195. D. eod.
l. 99. D. de Cond. & Demonstr. sicut è contrario expressa profunt
d. l. 31. D. de V. O. non expressa non profunt, ut est in §. 2. Inst. de in u.
til. stip. Videbit autem Donatarius utrum res certa per stipula-
tionem sit donata an incerta. Ut si certa, Conditionem certi in
pr. Inst. quib. mod. re. Cont. Obl. l. 9. in pr. de reb. cred. d. l. 35. C. h. t.
Si incerta Conditionem ex stipuiatu instituat Pet. Greg. sicut d. l. 28
c. 15. n. 3. quamvis donator usq; ad saccum & per am contra quam fert
benefic. competentia non possit excuti l. 28. D. de R. I. l. 163. in pr. eod.

XIII.

Cognata Donationi sunt, & quidem effectui-
tenus, Renunciatio Juris sui, Hæreditatis Repu-
diatio, Habitio pro derelicto, Pollicitatio. (a) Pu-
gnat Revocatio. (b)

(a) Ceterum quo ad formam, ab ea quam maxime differunt,
siquidem hi omnes actus sunt *μὴ νομεισ*; id est, ut Jurisconsultus
Ulpianus hanc vocem reddit l. 13. §. 2. D. de Iure jur. Unimem-
bres: absolvuntur. n. ab uno, vel Renunciantium, vel Repudiantium
& c. absq; alterius cujuscunq; adminiculo. De Repudiatione textus
est planus in l. recusari 95. D. de acqui. hære. Ulpian. in frag. l. 22. §. sin-
cretion. 75. Huc referas licet & omissionem Legati ex qua alteri
Collegatariorum Ius aacrescendi nascitur l. re Conjunctim. D. de
leg. 2. l. triplici D. de v. s. §. si eadem §. Inst. de Legat. De habitatione
pro derelicto est tot tit. D. pro derelict. in pr. in l. 2. §. 1. D. eod. de
pollicitatione exstat textus in l. 3. D. de Pollicitat. ibi definitur quod
sit solius offerentis promissum. De Renunciatione quæ æque
μὴ νομεισ perficitur trad. VVes. in l. postquam 4. n. 28. c. de Pact.
Dissent. quotquot eam pastorum censui adscribunt Giph. Daln. &

D

alii

alii quam plurimi qui tam in genere quam in specie scripserunt de
Renunciat.

(b) Non ex qualibet causa siue penitentia, penitet enim non nisi cum alterius partis nulla subsit Captio l. 11. §. ult. D. de In-
terr. Cagn. ad l. 11. D. de R. l. Pet. Heig. part. 2. quest. 4. n. 20. cum seq.
nec quidem ex principis rescripto l. 5. C. de Rev. donat. est enim donatio
ex eorum numero, quæ semel innita vinculum habent necessita-
ris arg. l. 5. C. de Obl. & act. & in l. in Commodata 17. §. sicut autem D.
Commod. In pr. Inst. de Obl. Omi igitur donationi standum, nisi ob
causam in jure expressam revocetur l. ult. D. & t. i. C. de Rev. donat.
Ceu sunt. 1. Ingratitudo d. l. ult. & §. alii autem Inst. h. r. Nov. 22:
c. 25. nihil enim ægrius ferre potest donator quam ingratum bene-
ficiarium, ut maximè ingratitude aliàs sit vitium morale, quam
Civile, & propterea minus puniendum, faciunt quæ Giph. affert ad
l. ult. d. l. sicut nec ex quolibet pacto voluerunt prisci legum la-
tores obligationem produci, ecquis enim finis litium foret, & qui
Magistratus iis sufficerent? qua de re plur. Don. ad l. 10. C. de Pat. n.
21. Vvesenb. in parat. D. eod. Sed num quid ex pluribus ingratitude
causis quæ in d. l. ult. expresse sint revocatio Donationis admittenda?
N. quia dicta l. ult. taxativè loquitur, Cujac. in Com. post C. d. t. in pr.
Donell. lib. 14. com. 27. Giph. ad d. l. ult. Dissen. Atcurf. & ibidem. Glossa
addens duriciem Donatorij in denegandis alimentis egenti omni-
um bonorum Donatori, quem sequitur ad d. l. ult. Bald. Salic. & alii
quorum fundamenta funditus evertit Donel. d. loco. Vsu quid recep-
tum sit nunc non disputo. Vide Schneid. ad §. sciendum Inst. h. t.
Quærent porro an facultas revocandi Donationem ex causa in-
gratitudinis transeat ad hæredes Donatoris? N. ex hac d. l. ult.
vers. hæc tamen junctat. 1. l. si solis C. eod. Pet. Gregor. in synt. d. lib.
28. c. 15. n. 8. Sed quid si Donator vivo Donatario tacuerit an ad-
versus hæredes eius revocatoria competat? Negat Baldus ad d. l.
1. & l. his solis C. h. r. Salicetus & alii Pet. Grego. synt. lib. 28. c. 15. n. 8.
Affir. Donell. d. lib. 14. c. 30. ubi suo more prolixè & suam opinionem
confirmat, & contraria diluit. Mitior est Negantium opinio
quam nos etiam amplectimur. Quin & revocationi locus est, ex
superioribus causis licet Donata fuerint alienata? Don. d. lib. d. c.
31. Diss. part. in d. l. his solis. C. d. Revo. donat. Donell. ad l. 7. C. eod.
Giph. ibid. n. 1. Diss. Acc. d. l. 7. qui utilem in rem actionem opinatur
compe-

competere. 2. Revoationis causa est supervenientia liberorum, l. si
unquam 8. C. de R. D. qua licet in puncto juris verius ad patroni
duntaxat donationem in libertum factam restringatur, Acc. ad d.
l. 8. Don. & nov. Giph. ibid. Ant. Fab. 7. Consect. 15. Diff. Cujac.
lib. 20. obs. 5. Decius Consil. 581. num. 3. incipit viso puncto contro-
versae Geil. lib. 2. Observ. num. 5. Nec obstant leges quibus
probare conantur hanc d. l. 8. C. de Revoc. Donat. etiam in puncto
juris generalissimam esse, ita ut de quovis extraneo loquatur, per l.
cum acutissimi 30. in fin. C. de Fideic. l. generaliter 6. §. cum autem 1.
C. de Inst. & subst. l. cum avus 102. D. de Cond. & Demonstr. l. tale pa-
ctum 40. §. pater D. de pact. quia tamen ut Plauti verba huc fle-
ctam, mores & usus fori traxit in potestatem suam non solum a-
lias, sed & hanc quoq; legem, indulgendum illi est, cum eo tamen
ne ad omnes liberos, sed ad Legitimos & naturales simul extendan-
mus. Myn. cent. 5. Obs. 63. n. 5. Renunciatio hujus beneficii facta à
Patre num liberis noceat adeò controversum existimat Geil. lib. 1.
observ. 40. n. 33. ut Caesaria decisione indigeat; nos interim negabi-
mus cum Cujac. d. obs. 5. Claro in §. Donatio quaest. 22. n. 4. sive de Pa-
trono solo, sive de omni extraneo hanc l. accipias Diff. Giph. ad d.
l. 8. n. 22. Quid si liberi nati quidem sint sed vivo donatore deceffe-
rint an Donatio in vigore suo permanebit? Negat Don. ad d. l. si
unquam, cuius sententia nobis quoq; arridet, adde Fach. lib. 3. contr.
c. 90. Diff. Comes. th. 2. var. resol. c. 4. n. 12. Tir aq. d. l. si unquam ver-
bo susceperit n. 161. 3. Si donatio contra pietatem parentis sit fa-
cta l. 1. C. de inoff. Donat. l. 87. §. 3. D. de legat. 2. Bald. Bartol. Si-
char. Cujac. ad d. tit. Rescinditur enim quo ad partem l. si mater.
l. 4. l. 2. §. si tota. C. d. t. Cujac. d. obs. 14. & lib. 20. Obs. 5. Don. ad d. l. si
unquam n. 26. cum seq. Fach. lib. 6. cont. c. 85. Hoyt. in disput. de quar-
ta legitima Bronch. cent. 3. abs. 73. non in solidum, Diff. Treat. disp. de
donat. the. 7. lit. i. post Ant. Fab. tertio conjecturarum 6. 17.

XIV;

Donatio Impropria, (a) est actus quo res
sub causa, (b) in alterum Donandi animo (c)
transfertur.

D 2

(a) Ita

(a) *ua eleganter Ob. agrim. Disput. 4. de Donat. §. 6. & l. 1. d. de Donat. rationem nominis dedimus supra the. 3. lit. a.*

(b) Accipimus vocabulum causæ generaliter imitatione Icti, *Ulpiani in l. 7. §. 1. D. de Pact. pro omni negotio licito, ex quo quis alteri obligari possit l. solent, 15. D. de prescrip. verb. sub fin. quo nomine etiam Contractus differunt à nudo Pacto. d. l. 17. §. 1. cum d. l. 15. Vnde Hottom. lib. seu Diss. de Donat. hanc Donationis speciem negotialem appellat quod placere video & Giph. ad Rub. d. h. f. n. 33. Ceterum quid alias vocabulum causæ in materia fructuum & restitutionis importet ab hoc loco alienum est. Vid. tot. tit. D. de usur. l. 22. l. 35. l. 73. l. 81. & l. ult. §. 1. D. de v. f. ex eo autem nec statim hinc inferas ergo donatio Impropria est Contractus, quo de mox the. seq.*

(c) *Ut ex animo omnia nostra facta æstimantur, tam Licita, ut Acta, Contractus, Gestæ d. l. 7. §. 12. D. de Pact. l. non omnis D. de Reb. cred. l. 3. §. 1. l. 55. D. de Obl. & Act. l. 48. l. 76. D. de Reb. quam Illicita ceu sunt omnis generis delicta §. 7. de Ob. quæ ex delict. nasc. l. verum est 30. l. 46. §. 7. l. 48. §. 2. l. 53. in pr. D. de quest. l. 3. §. 1. D. Dirus D. ad l. Corn. de Sicar. l. perspicendum 11. §. 2. D. de Pan. l. 20. C. de Furt. Ita & in iis factis quæ in donationes improprias degenerant, animus agentium intuendus est d. l. 1. D. h. t. verb. ea mente & c. Qui cum Contrahendi causa non conveniant sed donandi, quamvis sub conditione vel quacunq; alia causa i. t. C. de Donat. quæ sub mod. ita ut intentio Donandi plane sit *to d. n. e. g.* & id est, dominans requisitum in hoc negotio; consequens est, magis ad donationes quam Contractus illas esse referendas, sic licet omnes contractus, consensum imitentur, semper tamen in illis reperitur, à qua tanquam potiori denominantur sive sit res sive verba, sive Litteræ, sive Consensus, §. 2. *Inst. de Obl. & l. 1. D. de Ob. & Act.* Peccant autem hi in excessu, qui Donationem conditionalem propriis annumerant cum *Curt. lun. ad l. 1. D. si cert. pet. Jul. Clar. in §. Donat. quest. 2. n. 1.* immemores vulgaræ juris regulæ qua dicitur, quod pendet non est pro eo quasi sit in *l. 15. l. Damnum 169. D. de R. l. §. si ab hostibus §. quib. mod. jur. pat. pot. sol. l. 22. §. 2. D. de capt. & postli. rev. l. 13. §. 1. D. de V. suffr.**

Est que vel Mortis causa, (a) vel non mortis causa, (b) hæc rursus ob causam vel præteritam, (c) vel futuram, (d) vel ad tempus, (e) vel sub modo, (f) vel Conditione qualibet alia, (g) vel propter nuptias solum. (h)

(a) Definiri potest quod sit actus quo Donator mortis Contemplatione rem aliquam eo animo confert, ut morte secuta Donatarii sit. Dividitur in 3. species l. 2. D. de Donat. mort. causi. in duas l. 31. §. 7. & l. 35. §. 4. eod. qui textus rectè componentur si statuatur duplex huius donationis divisio, ex quibus illa trimembris est conflata alia à forma quæ vel fit nuda mortis contemplatione, vel ob periculum mortis imminens, vel futurum, §. 7. Inst. de Donat. d. l. 31. §. 2. & d. l. 35. §. 4. & l. 3. §. 5. D. ead. Alia vero ab Effectu qua res Donata vel traditur ut statim fiat accipientis, vel ut non nisi post mortem eius, l. 29. D. h. t. & d. l. 2. D. eod. Exemplum trimembris Divisionis ex gemina, simile exstat in materia Pactorum l. 5. D. de Pact. considerata in genere quid differat à mortis causa capione eleganter tradit, Giph. in l. l. c. D. h. t. Cujas. in Com. post. C. eod. in pr. in quibus differentiis & nos libenter acquiescimus. Nec tamen requiritur utriusq; partis præsentia, licet in contrarium admodum moveri possit tex. in l. 38. D. h. t. Vid. Giph. ad d. l. 38. n. 14. cum seq. post Horr. ibi allegatum. Dissent. Glossa. & Glossographi de loco non de tempore dictam l. 38. intelligentes, cum quibus facit & Ob. Diss. 4. de Donat. th. 102. cum seq. Sed distinctione adhibita, utrum per traditionem rei an per stipulationem fiat Donatio hanc textuum discrepantiam conciliabimus moti iis que D. Frid. Pruck. conf. i. n. 177. cum seq. doctè adducit. Nudo vero pacto donationem hanc fieri posse negamus quia textus deficit, contra communem, quam cum Doctoribus allegat Clarus d. §. Donatio quest. 17. n. 2. nisi ad hodiernam consuetudinem fortasse provocet arg. h. r. D. de Pact. l. 1. D. de cont. pect. quod nunc in medio relinquimus. Nec mutatur hæc donatio nisi simpliciter ut maxime verba de non facienda revocatione adjecta fuerint, l. 13. §. 1. D. h. t. l. 27. D. eod. facit & Novella 87. in

prin. verb. quos utiq; volueris imitatione Contractuum qui per
æque non raro notissimos suos terminos egrediuntur l. Lucius
24. D. de positi. Filiusfam. an donare possit mortis causa quaritur
in l. tam is 25. §. 1. D. h. t. Resp. In Castrensi vel quasi potest libere l. 7.
§. ult. D. h. t. l. 2. D. ad Sen. Conf. Mac. In Profecturio peculio non
nisi consensu Patris d. l. 75. §. 1. In Adventitio, neutro modo per
rationem ex d. l. 25. §. 1. juncta omnino l. ult. in fin. C. h. t. luculenter
admodum & ad miraculum doctè, Ant. Fab. det. 43. erro. 7. adde
Clar. in §. Donatio quest. 6. n. 3. Diff. Giph. ad d. l. 25. §. 1. & multi
alii ibidem, quorum meminit Damhut. in rub. de test. part. 3. n. 9.
Quid de Minore? nulli dubitamus curatorem nec ne habeat, cum
testari absq; eo possit §. fin. Inst. qui & quib. ex caus. l. 14. C. qui test. fac.
Bal. & Alex. in l. si curatorem C. de restit. mino. Diff. Vvesenb. in parat.
h. t. n. 4. Quod ex eadem ratione statuimus etiam de Muliere de tu-
re Saxo. Aud. Rauchbar. par. 1. quest. 32. per tot ubi refert Diff.
addo Dan. Moll. in Constit. 15. part. 2. n. 70. cum seq. Res aliena licet
rarius, ingreditur tamen in donationem mortis causa l. 16. in pr. l.
33. D. h. t. An & Hæreditas, Vaudo affirmanti, accedimus lib. 1.
par. quest. 40. Diff. Acc. Bart. Cast. & alii ad l. licet inter C. de Pact.
addo Schurph. conf. 69. v. 2. cum seq. Porro desiderat hæc dona-
tio ad sui validitatem §. testes, cuiuscunq; sit quantitatis solidos
500. nec ne attingentis l. ult. C. h. t. Utur olim ex Constit. Con-
stantini opus fuerit Insinuatione l. 25. C. de donat. Gotf. ad d. l. ult. &
Giph. ibid. n. 4. ubi sententiam suam stabilis ex Cod. Theod. tit.
de Donat. lib. 5. Dissen. quo ad Insinuationem Trent. the. ult.
lit. d. Quin autem insinuari actis etiam possit nullem est dubi-
em, ut vicem testium acta suppleant, arg. l. omnium C. de testam.
quod recipit & Jus Sax. constit. Elect. 3. part. 3. & ibi Moll. n. 37.
adde text. in l. non debet D. de R. l. de effectu hujus Donatio. th. ultimo.
(b) In pr. Inst. de donat.

(c) Ceu sunt merita l. hoc jure 19. §. 1. l. 27. l. 34. §. 1. D. de Do-
nat. Hinc Donatio Remuneratoria, quam definit Obr. Disp. 5. de do-
nat. the. 135. ubi vide. Merita qualia esse oporteat & quanta quia
sunt facti, igitur viri boni arbitrio committimus, cujus simul est
dispicere, ne sub colore remunerationis fraus fiat Legi, in perso-
nis ad donandum non idoneis arg. d. l. 27. & d. l. 19. §. 1. Diff. Bald.

int.

In 2. nec adjectis 9. D. pro socio Arrius Pinell. ad l. 1. C. de bon. mat. par. 3.
n. 62. Diff. & Obr. d. disp. 10. qui omnino requirit, ut sit ἰσὸς ἄμφοτερον & ἕξ
ἰσὸς ἀμφοτερον, id est, adæquata per omnia meritis the. 174. cum seq.
Et propterea irrevocabilis Cujac. lib. 17. Obs. c. 33. d. l. 27. D. de Donat.
nec Obsat. lex Mucius 32. D. eod. ibi enim Jurisconsultus magis de
nuda Hospitij, concessione, quam de Donatione habitationis acci-
piendus est, secundum Conn. lib. 5. c. 9. n. 6. Diff. Ant. Fab. textui ma-
num admovens lib. 2. conl. c. 19. vide & Decad. 77. err. 8. Aliter Marcus
Lycl. lib. 7. memb. Eccl. 8. §. 2. aliter Cujac. in Comm. post. ad Pap. in l.
27. & d. lib. 7. cap. 33. Nec insinuationis (cum in ea licitum sit
modum excedere l. 34. §. 1.) est indiga, l. ult. C. de Jur. Dot. cum nul-
la donatio ob causam insinuationem exposcat. Du. Frid. Pruck. com.
2. n. 69. vol. 1. post multos ibi allegatos. Nec Donator ad Evictionem
est obligatus, quia hoc nuspiam legitur, Diss. Bart. Alex. & Jason. in
c. Julianus §. qui feudum D. de V. O. Sed textus ille ad dissentientium
opinionem detortus, vim patitur ut cuilibet ad oculum patet, vid.
Gip. ad d. §. 1. in lect. Altorph. n. 8. & 9. Utrum autem simplex an
remuneratoria sit donatio, si plebeus ob accepta beneficia nobilem
remuneretur, questionis est non in elegantis, & quamvis itidem
facti sit, tamen ex vulgari de nobilibus concepta præsumptione
prius affirmabimus, facit omnino cap. 1. ext. de donat. & Jacob. de Belvis.
ad tit. qui Feud. dare poss. l. feud. 11.

(d) Vocabulum causæ hic accipimus magis logicè quam
ex usu juris ut si donem alicui 1000. quia servum suum manu-
miser.

(e) V. G. Dono tibi hanc rem ut post mortem meam ean-
dem hæredibus meis restituas l. 2. C. de Donat. que sub. mod. vel ut post
quingennium reddas l. 3. C. eod. quod licet contra Jnris Regulas
fiat, ut tempus statuatur modus obligationis aut dominij consti-
tuendi, tollendivè l. 44. §. placet D. de Ob. Act. l. ult. C. de legat, tue-
mur tamen ejusmodi pacta & translationes autoritate prætoris,
l. 3. D. de Serv. §. 2. in fin. D. Comm. præd. l. 1. §. final. D. de superfic.
quod postea & Imperatores approbarunt. d. l. ult. & d. l. 2. 3.
C. de Donat. que sub modo. Diff. in ratione reddenda Giph. ad d. l. 2.
aliter Connanus lib. 4. Jur. Civ. c. 8.

(f) Ut dono tibi fundum ea lege, ut tertio cuidam ex æq.
quor. an.

quorannis tot modios frumenti præbeas, vel eum exhibeas, l. 1. c. de Donat. que sub mod. l. ult. C. de respo. De effect. huius & antecedentium Donandi modorum mox th. ult.

(g) Vox conditionis quod ad præsentem materiam spectat est gemini significatus Generici & magis proprii; prioris est exemplum in l. 1. d. d. Donat. ubi vocabulum conditionis de omni Donatione impropria usurpatum reperitur. Posterioris usus est hoc loco, V. G. Dono tibi fundum, si pater tuus te emancipaverit, l. 5. C. h. r. Notandum tamen vocab. Condicio, Motus, Causa, non raro confunditur & in l. 22. C. de Donat. ubi dicta condicio pro modo accipitur.

(h) Cernitur hoc rursus in tribus, sponsalitia largitate, in Dote, & Donatione propter nuptias, de singulis agemus parce & carptim. Largitas vel Munus sponsalitium ab arris in hoc differt quod has tantum dat Sponsus non Sponsa, illud verò utrinque datur, quamvis a Sponsa rarius l. 10. C. de Donat. aut nupt. Cujac. in Comnt. post in l. unica C. 31. Rect. prov. ita ut dicat Baldus miraculi loco esse si quid mulier donat, in d. l. 16. Diss. Obr. disp. 5. ih. 13. Manent autem ejusmodi munera apud Donatarium, licet nuptiæ postmodum dissolvantur quacunque ratione, quoties diverlum non placuerit, l. 7. l. 12. C. de Donat. aut nupt. Nuptiis verò non insecutis redduntur ab accipiente, cuius culpa nuptiæ non procedunt, l. cum veterum 15. C. d. t. non redduntur si culpa sit Donantis, d. l. 15. Cujac. d. l. si rect. prov. in Com. post. Quæ lex 15. quod est notandum corrigit legem 1. §. 1. D. de Donat. Quod si tamen osculum Sponsus carperit, & Sponsa moriatur, ejus quod accepit dimidia duntaxat pars ab hæredibus restituitur, totum verò, si osculum nullum intervenerit, Sponsus an Sponsa decedat, si à Sponso 16. C. d. t. ubi de osculo quædam digna notatu, Gothof. in marg. assert. Quid verò. à se invicem differant Oscula, Basia, & Suavia, vide apud Petrum. Gregor. lib. 8. Synt. c. 8. n. 4. & quæ origo vid. Guid. Pancrol. lib. 1. var. lect. c. 94. Et quod Oscula Gallicis sint officii & Urbanitatis. Italicis verò & Hispanis libidinis tradit Ant. Gubert. Cost. de spons. cap. vel Rab. de Effect. Spons. n. 12. Dotis constitutio ejusque jus prorsus est abnorme quid ut passim Horr. inculcare solet. Interim tamen ab hac materia alienum adeò non est dotis meminisse, si consideramus ejus per traditionem propter nuptias & onera

Matri-

Matrimonium verum dominum heri maritum non juris in dote,
quandiu constat matrimonium l. 30. §. 3. D. qui sat. cog. quam-
vis id multi multis de causis negent, quos cumulat *Treat. in*
diff. de jur. Dot. lib. 6. lit. c. ubi vide. Dotem autem ad classem jurium
retinere velle, nullo juris textu probari potest, aut faciamus eius
reipericulum si placet in Ipso conflictu. Donatio tandem pro-
pter nuptias est Dos viri ut Cujac. eleganter dicit sicut Dos vi-
cissim donatio propter nuptias Mulieris est, unde Contraria Dos
vicerit Græcis *ἐπιφύνη*, qua maritus vel alius eius nomine res
nobiles vel immobiles propter dotem & nuptiarum affectionem
mulieri confert l. si constanti 19. C. de Donat. ant. nupt. Olim admit-
tebatur inæqualitas d. l. 19. hodie per Nov. 183. c. 2. debent sibi in-
vicem in quantitate respondere Dos & Donatio propter nuptias,
ita ut Dote aucta etiam Constante matrimonio augetur & Do-
natio, ea vero minuta ipsa quoque minuatur, modo quod de at-
tentione dictum est non fiat in fraudem Creditorum *Aulb. sed*
enim necesse C. h. t. à qua tamen æqualitate Communis Germaniæ
consuetudo recessit *Geil. lib. 2. Obs. 78. n. 2.* Utrum autem hæc
donatio si excedat 500. solidos insinuanda veniat expeditum fa-
tis non est Distingue inter jus Codic. quod est in d. l. 19. C. de Donat.
ant. nupt. & l. 34. in pr. & §. 1. C. de Donat. Et inter Nov. 119. Nov. 127.
& salva res est, ita quidem ut quia dos non insinuatur, nec opus
insinuatione sit Donationi propter nuptias, ne dispar utriusque
statuatur conditio. *Cujac. ad d. l. 35. in Com. pos. ad C. i.* Hodie in
viam Donationis propter Nuptias maritus uxori suæ constituit
Dotalitium in bonis suis immobilibus c. ex parte ext. de for.
comp. & cap. nuper Ext. de Donat. inter vir. & uxo. *Reinh. in Diff.*
juris Saxo. & Civil. part. 6. Diff. 37. dummodo consentiant quo-
rum interest, una cum magistratu illius loci vel Domino Feudi
d. diff. & d. cap. nuper *Diff. Bald. in l. non solum vers. item in fundo*
D. quibus mod. usus. amitt. *Iason. in l. cum dubitatur C. de Iur.*
Emphy. Iure Saxon. requiritur & traditio die auflassung Dissenc.
& ibi add. Zobel. diff. 50. par. 2. An & æque consensus agnatorum, si
dotalitium modum consuetudine harum regionum receptum,
non excedat? *N. cù Daniel Moll. ad Constit. 47. part. 2. n. 11. ibi adde*
diff. Gloss. Latina in fin. art. 70. Landrecht lib. 1. & Gloss. lat. art. 21.

Landrecht dist. lib. 7. lit. a. quibus ex locis confirmatur consuetudo
endo consensus agnatorum semper requisiti, quam Consuetudinem
Moll. dist. loco citat. Quod si tamen agnatis nulla sit iusta
dissentionis causa princeps ex officio ratum illud habet
praedictum addit Additionar. ibid. sed & de Jure Saxo. exaequae
Dorem soll der Wittgaben gleich seyn sunt verba Gloss. Germ. d. art.
20. Landrecht lib. 1. unde hodie est duplum Coler. dec. 50. n. 7. Dr.
niel. Moll. d. part. 2. d. Const. Electi 42. n. 12. Porro Dotalitium hie
recte constitutum in terris Saxon. Electo. alib. absorbet omnem
Dorem nisi aliter placuerit d. Const. 42. ita ut Viduae nullus detur
regressus ad repetendam Dorem, cum nulla amplius existeret huius
Constit. rigor (uti prima fronte videtur) ex eo mitigationem re-
cipit, quod in singula centena non quincunces usurae sed sextan-
tes a successoribus Feudi viduae quotannis absq; ullo onere per-
solvantur Dan. Moll. d. Const. n. 12. unde ad plures annos super-
stes vidua non pompose vivens saepe Dorem & Dotalitium lucra-
tur. Quid si certi fundi usum fructum nomine Dotis teneat an
ad Collectas & alia plurima praestanda sit obligata Mulier? Ne-
tuebimur non obstantibus iis quae ex l. c. §. haecenus & l. 2. d. de usus
afferri solent & quae notat Zob. part. 2. Diff. 50. n. 7.

XVI.

Mortis causa Donatio ad repetendum parit
actionem duplicem, Rei vindicationem, (a) &
Conditionem; (b) quam & Donatio ex tem-
pore, sub modo, causa, & conditione, (c) itemque
Donatio facta nuptiarum contemplatione. (d)

(a.) Mortis causa remota, vel donatario mortuo;
vel etiam voluntate donantis mutata datur Revocatio rei
donatae, l. 30. l. 35. §. 3. 4. & l. 13. §. 7. D. de mort. cum Donat. l. 29.
D. eod. praesupponimus autem traditionem vel translationem rei
in Donatarium, absque animo Domini transferendi, ut directa
competat rei vindicatio l. 1. D. de Donat. juncta l. 29. in pr. D. de Do-
nat. mortis causa. Palchre Ant. Fab. Dec. ad. 42. err. 10. Giph. ad l. 29. D. eod.

(b) Si scilicet translatum sit Dominium d. l. 1. d. l. 29. D. h. c.
faciant & textus in l. 35. §. 3. & l. ult. D. d. l. de mort. caus. donat. l.

videa

venio metallico in fundo feudali repte, nisi pntent
ad dnm feudi directum, an v. ad vasallum. disp. 2. h. 2.
Ita vni nomine an fisco commodum fuis Regalis p. h. 2.
h. 14.
v. f. v. m. an i. f. v. m. g. r. a. n. o. c. e. t. r. e. p. o. s. s. i. s. d. i. s. p. 3.
39. coroll. 4.

---

01 A 6525

ULB Halle

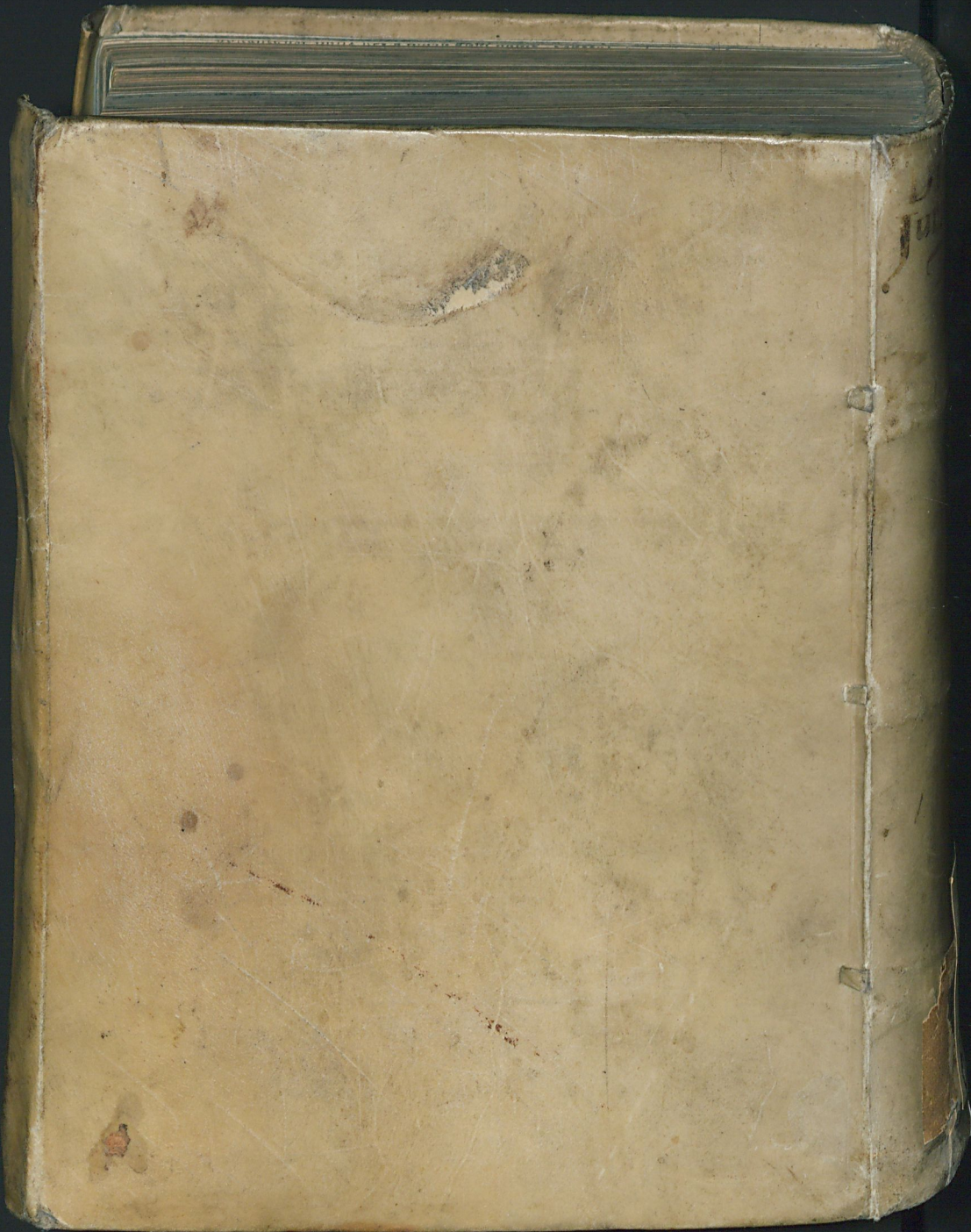
3

002 935 813

ll

1008

Farbkarte #13

B.I.G.

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

29

ONL
GE-
CIE.

Juridica

718.

LCCII
publicè

DLTZ

uetis.

s exer-

s.

Lign. Sil.

III.

